

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาคุณลักษณะของครูประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในยุคโลกาภิวัตน์ ตามการรับรู้ของตนเอง โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. การเลือกเขตต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร จากจำนวนทั้งหมด 38 เขต
 กลุ่มเลือกมาร้อยละ 50 และจับฉลากรายชื่อเขต ได้จำนวน 19 เขต

ตารางที่ 1 รายชื่อเขตทั้งหมด และรายชื่อเขตที่เลือกได้ 19 เขต

ลำดับ ที่	รายชื่อเขต	ลำดับ ที่	รายชื่อเขต
1.	* พระนคร	12.	บางคอแหลม
2.	* บิ่อมปราบฯ	13.	* พระโขนง
3.	* ปทุมวัน	14.	* คลองเตย
4.	สัมพันธวงศ์	15.	ประเวศ
5.	บางรัก	16.	* บางเขน
6.	* ดุสิต	17.	* ดอนเมือง
7.	บางซื่อ	18.	จตุจักร
8.	พญาไท	19.	* บางกะปิ
9.	* ราชเทวี	20.	* ลาดพร้าว
10.	* ยานนาวา	21.	บึงกุ่ม
11.	สาทร	22.	ธนบุรี

ตารางที่ 1 รายชื่อเขตทั้งหมด และรายชื่อเขตที่เลือกได้ 19 เขต (ต่อ)

ลำดับ ที่	รายชื่อเขต	ลำดับ ที่	รายชื่อเขต
23.	* คลองสาน	31.	มีนบุรี
24.	* ภาษีเจริญ	32.	ลาดกระบัง
25.	* บางขุนเทียน	33.	หนองจอก
26.	จอมทอง	34.	* ราชบุรีบูรณะ
27.	* บางกอกน้อย	35.	หนองแขม
28.	บางพลัด	36.	ห้วยขวาง
29.	ตลิ่งชัน	37.	สวนหลวง
30.	* บางกอกใหญ่	38.	* ดินแดง

* รายชื่อเขตที่จับฉลากได้

2. การเลือกขนาดโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขนาด ดังนี้

2.1 โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 801 คนขึ้นไป มีจำนวน 59 โรงเรียน

2.2 โรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 401 คนขึ้นไป ไม่เกิน 800 คน มีจำนวน 69 โรงเรียน

2.3 โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 400 คน มีจำนวน 73 โรงเรียน

(สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร : 2537)

สุ่มเลือกโรงเรียนประถมศึกษาโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 30 จากโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ดังตัวอย่างตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 จำนวนโรงเรียนที่สุ่มได้ จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียนทั้งหมด	จำนวนโรงเรียนที่สุ่มได้
ใหญ่	59	18
กลาง	69	21
เล็ก	73	22
รวม	201	61

3. จำแนกรายชื่อโรงเรียนประถมศึกษาแต่ละขนาดจากตารางที่ 2 แล้วใช้วิธีสุ่มแบบธรรมดา (Simple random sampling) โดยการจับสลากรายชื่อโรงเรียนเลือกตัวอย่างประชากรครูจากโรงเรียนขนาดต่าง ๆ โดยกำหนดให้ผู้บริหารโรงเรียนซึ่งมีความใกล้ชิดครู สืบเลือกครูที่มีความเต็มใจตอบแบบสอบถาม โรงเรียนละ 8 คน ดังตารางจากจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 61 โรงเรียน รวมเป็นครูประถมศึกษา 488 คน

ตารางที่ 3 จำนวนครูประถมศึกษา จำแนกตามจำนวนโรงเรียนแต่ละขนาด

เขต	ขนาดใหญ่	จำนวน	ขนาดกลาง	จำนวน	ขนาดเล็ก	จำนวน	รวม	จำนวนครู
		ร.ร.		ร.ร.		ร.ร.		
พระนคร	ไม่มี	0	วัดมกุฏกษัตริย์	1	วัดตรีศกเทพ วัดมหารณพ์	2	3	24
ป้อมปราบ	ไม่มี	0	ไม่มี	0	วัดสีตาราม วัดศณิกภาพล	2	2	16
ปทุมวัน	สวนลุมพินี	1	ปทุมวัน ปลุกจิต	2	วัดบรมนิวาส	1	4	32

ตารางที่ 3 จำนวนครูประถมศึกษา จำแนกตามจำนวนโรงเรียนแต่ละขนาด (ต่อ)

เขต	ขนาดใหญ่	จำนวน	ขนาดกลาง	จำนวน	ขนาดเล็ก	จำนวน	รวม	จำนวนครู
		ร.ร.		ร.ร.		ร.ร.		
คูสิต	สุโขทัย	1	วัดธรรม ภิตาราม	1	วัดเทวราช กุญชร	1	3	24
ราชเทวี	กิ่งเพชร	1	วัดศิंह สำราม	1	ไม่มี	0	2	16
ยานนาวา	วัดดอกไม้	1	วัดปริวาส	1	วัดคลองใหม่ วัดคลองภูมิ	2	4	32
พระโขนง	ศรีเอี่ยม อนุสรณ์	1	บางจาก	1	วัดบาง น่านอก ผู้ เพี้ยนพัน อนุสรณ์	2	4	32
คลองเตย	วัดธาตุทอง ชุมชน หมู่บ้าน พัฒนา	2	แจ่มจันทร์ สวัสดีวิทยา	2	วัดภาษี	1	5	40
บางเขน	ไทยนิยม สังเคราะห์ ฤทธิยะ วรรณาลัย	2	บ้านคลองบัว	1	บ้านบัวมล	1	4	32
ดอนเมือง	ไม่มี	0	พหลโยธิน บางเขน	2	ทุ่งสองห้อง เปรมประชา	2	4	32
บางกะปิ	บ้าน บางกะปิ	1	ลำสาลี	1	สุเหร่า วังใหญ่	1	3	24

ตารางที่ 3 จำนวนครูประถมศึกษา จำแนกตามจำนวนโรงเรียนแต่ละขนาด (ต่อ)

เขต	ขนาดใหญ่	จำนวน ร.ร.	ขนาดกลาง	จำนวน ร.ร.	ขนาดเล็ก	จำนวน ร.ร.	รวม จำนวน ร.ร.	จำนวนครู
ลาดพร้าว	วัด	1	จินดาบำรุง	2	ลอยสาย	1	4	32
	ลาดพร้าว		เทพวิทยา		อนุสรณ์			
คลองสาน	วัดสุวรรณ	1	วัดเศวตฉัตร	1	วัดทอง	1	3	24
					ธรรมชาติ			
ภาษีเจริญ	วัดนิม	1	วัดไชยนิมพลี	1	วัดกำแพง	1	3	24
	มานรดี							
บาง	วัดกำแพง	1	วัดสะแกงาม	1	พรหมราษฎร์	1	3	24
ขุนเทียน					รังสรรค์			
บาง	วัดยาง	1	วัดคุลีตาราม	1	วัดบางขุน	1	3	24
กอกน้อย	สุทธาราม				นนท์			
บาง	วัดราช	1	วัดประดู่นิมพลี	1	วัดใหม่	1	3	24
กอกใหญ่	สิทธาราม				พิเรนทร์			
ราษฎร์	วัดบาง	1	วัดประเสริฐ	1	รางราช	1	3	24
บูรณะ	ปะกอก		สุทธาวาส		พฤกษ์			
ดินแดง	วิสุทธิศ	1	ไม่มี	0	ไม่มี	0	1	8
	รวม	18	รวม	21	รวม	22	61	488

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

1. การสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลนาร่อง ดังรายการต่อไปนี้
  - 1.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อใช้ในการกำหนดโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์
  - 1.2 ศึกษาความหมาย แนวความคิด สำระสำคัญ และเครื่องมือที่ใช้ในการวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูในยุคโลกาภิวัตน์ จากหนังสือ วารสาร บทความ การสัมมนา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 1.3 สร้างแบบสัมภาษณ์ซึ่งประกอบด้วยคำถามต่าง ๆ ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ (รูปลักษณ์และกิจลักษณ์) ด้านสมรรถภาพทางวิชาชีพครู ด้านคุณธรรม ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา
  - 1.4 นำข้อมูลที่ได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน มาปรับปรุงแก้ไข
  - 1.5 เลือกผู้เชี่ยวชาญเพื่อสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในยุคโลกาภิวัตน์ได้จำนวน 9 ท่าน ซึ่งแบ่งตามสาขาต่าง ๆ ดังนี้

สาขาการศึกษา	4	ท่าน
สาขาสังคมศาสตร์	1	ท่าน
สาขารัฐศาสตร์	1	ท่าน
สาขาเศรษฐศาสตร์	1	ท่าน
สาขาวิทยาศาสตร์	2	ท่าน

1.6 ก่อนไปสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไปยังผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชา ทั้ง 9 ท่าน เพื่อขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์ พร้อมทั้งนัดหมายวันเวลาที่จะสัมภาษณ์ ระยะเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ระหว่างวันที่ 10 ธันวาคม พุทธศักราช 2537 ถึงวันที่ 10 มกราคม พุทธศักราช 2538

1.7 นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุงแล้ว มาสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 ท่าน ผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเองทั้งหมด แบบสัมภาษณ์ประกอบด้วย 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามที่ใช้ถามผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 สาขา ได้แก่

ด้านบุคลิกภาพ

รูปลักษณ์ (Appearance) จำนวน 1 ข้อ

กิจลักษณ์ (Performance) จำนวน 1 ข้อ

ด้านสมรรถภาพทางวิชาชีพครู จำนวน 1 ข้อ

ด้านคุณธรรม จำนวน 1 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามที่ใช้ถามผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชา แบ่งออกได้ดังนี้

1. สาขาการศึกษา ได้แก่

คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ถามเกี่ยวกับ

การแสวงหาความรู้ จำนวน 1 ข้อ

คุณลักษณะด้านสมรรถภาพทางวิชาชีพครู ถามเกี่ยวกับ

การสอน การใช้สื่อและเทคโนโลยี และ

กระบวนการหาความรู้ จำนวน 2 ข้อ

คุณลักษณะด้านคุณธรรม ถามเกี่ยวกับ

บทบาทและคุณธรรม จำนวน 1 ข้อ

2. สาขาสังคมศาสตร์

คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ถามเกี่ยวกับ

ด้านความเป็นพลโลก จำนวน 1 ข้อ

คุณลักษณะด้านสมรรถภาพทางวิชาชีพครู ถามเกี่ยวกับ

การอนุรักษ์วัฒนธรรมและการปรับตัวในความขัดแย้ง

จำนวน 2 ข้อ

คุณลักษณะด้านคุณธรรม ถามเกี่ยวกับ

ความสัมพันธ์ในกลุ่มชน และการอยู่ร่วมกัน

จำนวน 2 ข้อ

3. สาขารัฐศาสตร์

คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ถามเกี่ยวกับ

การเลือกรับรู้ข่าวสาร และการใช้สิทธิและ

ความรับผิดชอบ จำนวน 1 ข้อ

คุณลักษณะด้านสมรรถภาพทางวิชาชีพครู ถามเกี่ยวกับ

ประชาธิปไตย จำนวน 1 ข้อ

คุณลักษณะด้านคุณธรรม ตามเกี่ยวกับ

ประชามติ จำนวน 1 ข้อ

4. สาขาเศรษฐศาสตร์

คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ตามเกี่ยวกับ

การใช้ทรัพยากร จำนวน 1 ข้อ

คุณลักษณะด้านสมรรถภาพทางวิชาชีพครู ตามเกี่ยวกับ

เศรษฐกิจ จำนวน 1 ข้อ

คุณลักษณะด้านคุณธรรม ตามเกี่ยวกับ

การดำรงชีวิตและการอยู่ร่วมกัน จำนวน 2 ข้อ

5. สาขาวิทยาศาสตร์

คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ตามเกี่ยวกับ

การคิดอย่างมีเหตุผล จำนวน 1 ข้อ

คุณลักษณะด้านสมรรถภาพทางวิชาชีพครู ตามเกี่ยวกับ

สภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยีและทางวิทยาศาสตร์

วิธีคิดเชิงวิทยาศาสตร์ จำนวน 2 ข้อ

(รายละเอียดในภาคผนวก ข)

2. การสร้างแบบสอบถามสำหรับครูประถมศึกษา

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญนำข้อมูลมาใช้ประกอบการสร้างแบบสอบถามครูประถมศึกษา ซึ่งเป็นตัวอย่างประชากรจำนวน 488 คน มีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาความหมาย แนวความคิด สำระสำคัญที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในยุคโลกาภิวัตน์ จากหนังสือ วารสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 นำข้อมูลที่ศึกษาในข้อ 2.1 และข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาสร้างแบบสอบถามคุณลักษณะครูประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในยุคโลกาภิวัตน์ ตามการรับรู้ของตนเอง แบบสอบถามประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นคำถามชนิดเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามครูประถมศึกษา เกี่ยวกับคุณลักษณะของครู
ประถมศึกษาในยุคลูกโลกาภิวัตน์ ใช้คำถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

- 5 หมายความว่า ปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายความว่า ปฏิบัติมาก
- 3 หมายความว่า ปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายความว่า ปฏิบัติน้อย
- 1 หมายความว่า ปฏิบัติน้อยที่สุด

โดยแบ่งออกเป็นระดับการปฏิบัติงานที่ครูได้ปฏิบัติจริงตามการรับรู้ของตนเองตามคุณลักษณะ
ที่สำคัญ 3 ด้าน ของครูในยุคลูกโลกาภิวัตน์ ดังนี้

- ก. ด้านบุคลิกภาพ รวม 20 ข้อ
  - รูปลักษณ์ รวม 13 ข้อ
  - กิจลักษณะ รวม 7 ข้อ
- ข. ด้านสมรรถภาพทางวิชาชีพ รวม 15 ข้อ
- ค. ด้านคุณธรรม รวม 15 ข้อ

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจำนวน 50 ข้อ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและ
ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและสำนวนภาษา

2.4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับครูประถมศึกษาใน
โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 30 คน แล้วนำผล
การตอบแบบสอบถาม มาหาค่าความเที่ยงของแต่ละด้าน

สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง α (α - coefficient)
ของ ครอนบาช (Cronbach)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s_x^2} \right)$$

n = จำนวนแบบสอบถาม

s_1^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

s_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนนของผู้ตอบแบบสอบถาม
ทั้งหมด หรือกำลังสองของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(S.D.) ของคะแนนของผู้ตอบแบบสอบถาม

(ประคอง กรรณสูต, 2528)

ความเห็นของครู 30 คน เกี่ยวกับคุณลักษณะของครูประถมศึกษา

ด้านบุคลิกภาพ

รูปลักษณ์ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.89

กิจลักษณะ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.83

ด้านสมรรถภาพทางวิชาชีพครู

มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.88

ด้านคุณธรรม

มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.93

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามแก่ครูผู้สอน ในโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร ซึ่งอยู่ในโรงเรียนต่าง ๆ จำนวน 61 โรงเรียน จำนวนครู 488 คน
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามจำนวน 488 ฉบับ ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2538 ถึงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2538 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนจำนวน 430 ชุด คิดเป็นร้อยละ 88.11 (รายละเอียดในภาคผนวก ก)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาแยกวิเคราะห์รายละเอียด ดังนี้

1. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มาแจกแจงความถี่ แสดงค่าร้อยละและนำเสนอในรูปตารางและความเรียง
2. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 มาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงาน เกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในยุคโลกาภิวัตน์ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และตีความหมายค่าเฉลี่ยการปฏิบัติของผู้ตอบเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ (รูปลักษณ์และกิจลักษณ์) คุณลักษณะด้านสมรรถภาพทางวิชาชีพ คุณลักษณะด้านคุณธรรม ที่ผู้วิจัยนำเสนอแต่ละข้อ ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายความว่า	ปฏิบัติมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายความว่า	ปฏิบัติมาก
2.51 - 3.50	หมายความว่า	ปฏิบัติปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายความว่า	ปฏิบัติน้อย
1.00 - 1.50	หมายความว่า	ปฏิบัติน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. การหาค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร

$$\text{ค่าร้อยละ (\%)} = \frac{\text{จำนวนคำตอบในข้อนั้น}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

(ประคอง กรรมสุต, 2529)

2. การหาค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร

$$\text{ค่าเฉลี่ย } (\bar{X}) = \frac{\sum fx}{N}$$

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยน้ำหนักในแต่ละข้อ

f = ความถี่ของคะแนน

x = คะแนนของแต่ละคน

$\sum fx$ = ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน

N = จำนวนคนทั้งหมด

(ประคอง กรรณสูต, 2529)

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร

$$\text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)} = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

S.D. = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx^2$ = ผลรวมของคะแนนคูณความถี่

$(\sum fx)^2$ = ผลรวมของกำลังสองของคะแนนคูณความถี่

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามของแต่ละข้อ

(ประคอง กรรณสูต, 2529)